

Nieuwsbrief

Vereniging van TBS-advocaten

tbsadvocaten.org
info@tbsadvocaten.org

2020, nummer 1

Voorwoord van voorzitter Job Knoester

Het voorwoord voor deze nieuwsbrief schrijf ik in een bijzondere tijd. De maatregelen als gevolg van COVID-19 raakt ook de TBS-sector. In TBS-klinieken is het in veel gevallen niet mogelijk de noodzakelijke afstand te houden. Personeel in de klinieken is getraind om forensische zorg te bieden. Het tegengaan van de risico's als gevolg van een dodelijk virus zal niet in het opleidingspakket hebben gezeten. Er moet veel waardering zijn voor de personeelsleden die op de werkvloer - vaak zonder beschermingsmiddelen - de dagelijkse gang van zaken in goede banen proberen te leiden.

TBS-gestelden hebben het zwaar. Dagprogramma's zijn aangepast. In de praktijk betekent dit dat veel dagbesteding en therapieën niet doorgaan. Bezoek van partners, kinderen, familie of vrienden is niet mogelijk. Vaak is ook bezoek van de advocaat niet mogelijk. Verloven kunnen veelal geen doorgang vinden. Wat betekent dit voor het behandeltraject? Gaat deze stagnatie invloed hebben op de duur van de TBS? Kunnen TBS-gestelden die werkzaamheden in dienstbetrekking verrichtten, maar niet meer naar het werk kunnen omdat verlof niet mogelijk is, hun baan behouden? Als dat niet kan, beïnvloedt dat dan in negatieve zin het stappenplan dat is overeengekomen om te resocialiseren?

Dit is een greep van vragen die ik van veel cliënten kreeg de afgelopen periode. Allemaal logische vragen. Hoewel vaak geen sluitende antwoorden zijn te geven, kan het haast niet anders dan dat de coronacrisis de behandeling van veel TBS-gestelden negatief beïnvloedt.

Uit landen om ons heen - zoals Italië - kwamen berichten over opstanden in gevangenissen. In Nederland werd medio april 2020 door justitie pepperspray ingezet nadat gevangenen in opstand kwamen. Gedetineerden waren boos over beperkingen in het dagprogramma als gevolg van coronamaatregelen.

De afgelopen periode ben ik veel gebeld door bezorgde cliënten die zich in penitentiaire inrichtingen in voorarrest bevinden, of juist een lange gevangenisstraf uitzitten. De onrust in deze instellingen was even zichtbaar als begrijpelijk. Tot dusverre heb ik het - mede tegen die achtergrond - als zeer opvallend ervaren hoe begripvol en rustig TBS-gestelde cliënten reageerden op de moeilijke situatie in TBS-instellingen, de beperkingen van hun vrijheden, de onzekerheden voor de effecten voor hun TBS-traject ten spijt. Wat mij betreft verdienen onze TBS-cliënten een dik compliment. Dat maakt niet dat we achterover kunnen leunen. Juist in een crisistijd verdienen TBS-gestelden in TBS gespecialiseerde advocaten die de ins en outs van de behandelmaatregel kennen. Ik heb er alle vertrouwen in dat de leden van de Vereniging van TBS-advocaten regelmatig contact met onze cliënten onderhouden om te toetsen of de situatie nog acceptabel is en zo nee, of er actie moet worden ondernomen. Als gemeenschappelijk moet worden opgetreden kan de Vereniging daar indien nodig over meedenken.

Ik hoop op een volgende nieuwsbrief in betere tijden. Wees allen gezond.

Corona

De maatregelen die getroffen zijn om de verspreiding van het COVID-19-virus te beperken, treffen TBS-gestelden hard. Alle begeleide en onbegeleide verloven zijn ingetrokken, bezoek mag niet meer worden ontvangen en veel TBS-verlengingszittingen werden uitgesteld. Op de [website](#) van de Vereniging van TBS-advocaten is een aantal stukken gepubliceerd, waaruit blijkt:

- dat op grond van nieuwe wetgeving TBS-verlengingszittingen via videoconferentie kunnen plaatsvinden, ook tegen de wens van de TBS-gestelde;
- dat TBS-verlengingszittingen vanaf 7 april onder de lijst 2 van urgente zaken vallen, wat betekent dat die via videoconferentie doorgaan als de personele capaciteit van de rechtbank dat toelaat;
- dat het uitgangspunt is dat alleen de rechters, officier van justitie en advocaat op de zitting fysiek aanwezig zijn en de overige procesdeelnemers (waaronder TBS-gestelde en deskundigen) via videoverbinding;
- dat DV&O geen TBS-gestelden met COVID-19 vervoert.

Driegesprekken kunnen telefonisch (al dan niet met videobeeld) plaatsvinden. Het Ministerie heeft aangegeven dat de vergoeding daarvoor (€ 250,00 inclusief BTW) in zo'n situatie op de gebruikelijke wijze uitbetaald wordt. Dat geldt ook voor zorgconferenties die middels Skype plaatsvinden (€ 600,00 inclusief BTW). Declaraties voor de driegesprekken kunnen bij de desbetreffende kliniek worden ingediend, voor de zorgconferenties via facturen@dji.minjus.nl

Daarnaast is een lijst van vragen en antwoorden opgenomen over de situatie in de forensische zorg. Onder andere staat daarin dat:

- TBS-gestelden met transmuraal- en proefverlof op hun vaste verblijfplaats blijven en niet 'naar binnen' gehaald worden en voor hen de regels van het RIVM gelden;
- Advocaten, NIFP-rapporteurs en reclasseringsmedewerkers zo nodig wel toegang krijgen tot de klinieken.

Plaatsingskader

In oktober 2019 is een nieuwe versie van het [Plaatsingskader TBS dwang](#) uitgebracht. De indicatiestelling vormt de grondslag voor de eerste plaatsing, waarbij rekening wordt gehouden met het noodzakelijke zorg- en beveiligingsniveau. Er worden vijf doelgroepen geformuleerd: psychiatrische- en persoonlijkheidsproblematiek, verstandelijke beperking, langdurige forensische psychiatrische zorg (LFPZ), extreem vlucht- en beheersgevaarlijk (EVBG) en ongewenste vreemdelingen. Uitgangspunt is plaatsing in de regio van herkomst, vastgesteld op basis van het laatste woonadres, tenzij sprake is van contra-indicaties.

Planning zittingen RSJ

De RSJ heeft per jaar maar zeven tot acht TBS-zittingen. Die zittingen worden regelmatig relatief kort van tevoren ingepland waarbij twee dagen als optie worden gegeven. Hoewel het om korte zittingen gaat, wordt niet in eerste instantie aangegeven op welk tijdstip of dagdeel de zitting plaatsvindt. Die informatie volgt later. Met de RSJ is nu afgesproken dat de RSJ onderzoekt of zittingen ruimer van tevoren kunnen worden ingepland. Daarnaast worden advocaten uitgenodigd om na de planning per e-mail te laten weten of er verhindering is in de ochtend of middag van de geplande zittingsdag. Vooralsnog kan niet altijd gegarandeerd worden dat daar rekening mee wordt gehouden, maar men probeert het wel. Advocaten worden uitgenodigd suggesties te doen voor verbetering. Dat kan via de Vereniging van TBS-advocaten. Die zal voor doorgeleiding aan de RSJ zorgdragen.

Vanwege personele verschuivingen binnen DIZ was het de afgelopen periode niet mogelijk om meer dan twee zorgconferenties per maand te organiseren. Vanaf 1 maart 2020 geldt een nieuwe werkwijze voor het aanvragen van zorgconferenties ([organisatie zorgconferenties vanaf 1-3-2000](#)).

Zorgconferenties kunnen worden georganiseerd wanneer

- de genormeerde 'Lunteren'-termijnen met meer dan 12 maanden worden of dreigen te worden overschreden en wanneer er op dat moment geen uitzicht is op het behalen van de volgende (verlof)stap binnen zes maanden;
- meerdere resocialisatiepogingen zijn mislukt;
- een uitstroomperspectief ontbreekt;
- zich (tallose) incidenten hebben voorgedaan;
- er geen overeenstemming met de TBS-gestelde kan worden bereikt;
- de conclusies uit het Pro Justitia-onderzoek afwijkend zijn van het verlengingsadvies van de kliniek.

Eén of meerdere van deze redenen kunnen leiden tot een impasse in de behandeling en aanleiding zijn voor het organiseren van een zorgconferentie, die door de kliniek, TBS-gestelde en diens advocaat aangevraagd kan worden bij DJI/DIZ. De LAP en verlengingsrechter kunnen ook adviseren tot het organiseren van een zorgconferentie en het Ministerie kan daartoe ook ambtshalve overgaan, bijv. ten behoeve van een verlofaanvraag of het toekennen van een EVBG-status.

Een zorgconferentie wordt in beginsel georganiseerd als eerst de volgende **stappen** zijn doorlopen:

1. Eigen interne collegiale consultatie binnen de kliniek;
2. Driegesprek met behandelaar, TBS-gestelde en diens advocaat, conform 'Lunteren';
3. Collegiale consultatie door een andere kliniek (regionaal of buiten-regionaal) met eventueel specialistische en/of niet-forensische deskundigheid.

Het is de bedoeling dat van al deze handelingen een verslag aan de advocaat wordt gestuurd.

Als deze stappen niet leiden tot het opheffen van de impasse, kan bij DJI/DIZ een zorgconferentie worden aangevraagd, met daarin:

- De reden van de aanvraag;
- De beschrijving van het probleem;
- De vragen die tijdens de zorgconferentie aan de orde moeten komen;
- Een voorstel voor externe deelnemers.

De uitkomst van een zorgconferentie moet gezien worden als een zwaarwegend advies aan de kliniek, waarbij de kliniek eindverantwoordelijk blijft voor de behandeling.

Declaraties van zorgconferenties dienen niet meer bij de desbetreffende kliniek ingediend te worden, maar bij een centraal punt van het Ministerie via facturen@dji.minjus.nl, met als bijlage de agenda van de desbetreffende zorgconferentie.

Weigerende observandi

Op 28 november 2019 is het [Besluit Adviescommissie Gegevensverstrekking](#) ingegaan. Daarmee kan uitvoering worden gegeven aan artikel 37a lid 6 Sr, op grond waarvan medische gegevens van weigerende observandi, zonder hun toestemming, opgevraagd kunnen worden (zie de [website](#)). De arts is gehouden die gegevens te verstrekken en mag zich niet op de geheimhoudingsplicht beroepen. Dit kan alleen in uiterste gevallen, nadat observatie in het PBC niet tot beantwoording van de vragen in het persoonlijkheidsonderzoek heeft kunnen leiden.

Op grond van de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO, art. 7:446 BW e.v.) heeft elke patiënt recht op vernietiging van zijn of haar medische dossier. **Een verzoek tot vernietiging zal de afgifte ervan kunnen voorkomen.** Het dossier mag niet vernietigd worden als het gegevens betreft waarvan redelijkerwijs aannemelijk is dat de bewaring van aanmerkelijk belang is voor een ander dan de patiënt (bijv. erfelijkheidsonderzoek) en voor zover de wet vernietiging verbiedt. Zo moeten de medische stukken van behandelingen die op grond van de WvGGZ (voorheen Wet BOPZ) plaatsvonden tenminste vijf jaar na het ontslag van de patiënt bewaard worden.

Art. 2.3 Wet forensische zorg / WvGGZ

Toevoegen afzonderlijke WvGGZ-advocaat

Als een strafrechter overweegt om met toepassing van artikel 2.3 Wfz een zorgmachtiging af te geven, heeft de verdachte (of in dit geval de TBS-gestelde) naast zijn TBS-advocaat recht op een advocaat die gespecialiseerd is in WvGGZ-zaken. Dat kan een andere advocaat zijn dan de TBS-advocaat, bijvoorbeeld als sprake is van een WvGGZ-stamadvoaat of als de TBS-advocaat niet gekwalificeerd is voor het behandelen van WvGGZ-zaken. De Raad voor Rechtsbijstand zal binnenkort het beleid daarover bekendmaken. Op grond van de wet bestaat voor deze situaties geen verplichting een (tweede) last tot toevoeging voor die WvGGZ-advocaat te verstekken. Sommige rechtbanken zullen die wel afgeven, andere niet. In dat laatste geval zal de [Raad voor Rechtsbijstand](#) een toevoegingsaanvraag toewijzen, zonder inkomenscheck en zonder eigen bijdrage.

Ook als de TBS-advocaat niet voldoet aan de deskundigheidseisen van de RvR, kan die middels een last tot toevoeging toegevoegd worden voor het WvGGZ-deel van de zitting. Rechtbanken zijn immers niet gebonden aan de inschrijvingsvoorwaarden die de RvR stelt. Dit werd bevestigd door de [Raad van State](#) op 27 juni 2016.

In de TBS-verlengingsprocedure bij het [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 23 april 2020](#) was sprake van een gemaximeerde TBS, die op korte termijn af zou lopen. Het Hof had de zitting aangehouden om via **artikel 2.3 Wfz** een zorgmachtiging op te leggen, zodat na beëindiging van de TBS aansluitend verplichte zorg verleend kon worden. Daartoe gaf het Hof het OM de opdracht de procedure voor het aanvragen van een zorgmachtiging te starten, maar het OM verzuimde dat. Omdat het Hof daardoor niet over de benodigde stukken beschikte, kon het geen zorgmachtiging opleggen.

Het Hof zet in deze uitspraak uitvoerig uiteen hoe de regeling in elkaar zit en wie welke rol daarin heeft.

[Rechtbank Amsterdam, 20 maart 2020](#)

Op de zitting over de verlenging van de **PIJ-maatregel** werd namens de jeugdige aanhouding gevraagd om de mogelijkheden van een zorgmachtiging op grond van artikel 2.3 Wfz te onderzoeken. De rechtbank overweegt:

In beginsel is de Wfz niet van toepassing op het jeugdstrafrecht (artikel 1.1, tweede lid, Wfz). Voor zover de raadsman heeft bedoeld om - door middel van zijn verzoek om de officier van justitie opdracht te geven onderzoek te doen naar een zorgmachtiging op grond van de WvGGZ - een beroep te doen op artikel 2.3, eerste lid onder 5 van de Wfz (een zorgmachtiging op vordering van de officier van justitie) is deze mogelijkheid dus niet van toepassing op het jeugdstrafrecht. Dat laat onverlet de vraag of een dergelijk verzoek in zijn algemeenheid toewijsbaar is. Artikel 2.3, eerste lid, onder 8, 9 en 10 van de Wfz maakt het wel mogelijk om bij het niet verlengen van de (voorwaardelijke beëindiging van de) PIJ-maatregel, of het omzetten van de PIJ-maatregel in een TBS-maatregel, een civiele machtiging af te geven.

In deze zaak wordt de verlenging van de PIJ-maatregel noodzakelijk geacht en wordt de vordering van de officier van justitie daartoe toegewezen. Daarmee zijn de uitzonderingsmogelijkheden van artikel 2.3 Wfz niet van toepassing zodat het verzoek van de raadsman tot aanhouding van de zaak dient te worden afgewezen. Ten overvloede overweegt de rechtbank dat uit het stelsel van de Wfz afgeleid kan worden dat de "strafrechter" binnen het jeugdstrafrecht alleen een civiele zorgmachtiging kan afgeven indien de mogelijkheden binnen het jeugdstrafrecht zijn uitgeput. Artikel 2.3 Wfz is dus bedoeld als vangnet voor die specifieke gevallen en niet als een keuzemogelijkheid.

Geen zorgmachtiging omdat indicatiestelling ontbreekt

[Gerechtshof Den Haag, 5 februari 2020](#)

Verzocht werd via artikel 2.3 Wet forensische zorg een zorgmachtiging op te leggen. Maar aanhouding van het onderzoek ter zitting hiervoor heeft geen zin omdat er geen goed beeld bestaat welke behandeling nodig is.

Passantenvergoeding

De laatste tijd is er sprake van oplopende passantentermijnen, de periode die een tot TBS veroordeelde na het ingaan van de TBS in een PI moet wachten op plaatsing in een TBS-kliniek. Die termijn is niet langer rechtmatig als die langer is dan vier maanden. De TBS-gestelde heeft dan [recht op een schadevergoeding](#) van de Staat. Vanaf de vijfde maand bedraagt de passantenvergoeding € 225,00 per maand, vanaf de zevende maand € 350,00 per maand. Dit bedrag wordt vervolgens driemaandelijks vermeerderd met € 125,00 per maand. Vanaf 15 dagen wordt een hele maand gerekend, daaronder vindt afronding naar beneden plaats.

De termijn gaat pas lopen als de veroordeelde in de PI is aangemerkt als TBS-passant, dus vanaf het moment dat zijn gevangenisstraf verstreken is of er sprake is van een onherroepelijk ontslag van rechtsvervolgning, omzetting in of hervatting van de dwangverpleging en loopt tot het moment van plaatsing in een FPC/FPK. Zodra bekend is wanneer de TBS-gestelde geplaatst gaat worden en onderkend wordt dat de vier maanden zijn overschreden, stuurt het Ministerie bij de beschikking tot plaatsing een schrijven mee aan de TBS-gestelde waarin staat op welke wijze de vergoeding kan worden aangevraagd. Die vergoeding wordt eenmalig na de daadwerkelijke plaatsing uitgekeerd op de rekening-courant van de TBS-gestelde in de kliniek waar hij geplaatst is. Voordat daadwerkelijke uitkering plaatsvindt, wordt bij het CJIB geïnformeerd of nog sprake is van openstaande boetes of schadevergoedingsmaatregelen. Mocht daarvan sprake zijn, dan wordt de vergoeding ter voldoening daarvan aan het CJIB uitgekeerd.

Vreemdelingenstatus en TBS

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 13 februari 2020](#)

In deze zaak is sprake van een ongewenst verklaarde vreemdeling, die echter niet gerepatrieerd kan worden naar Suriname. Behandelinhoudelijk en gelet op het (verminderde) recidivegevaar is resocialisatie gewenst. De Verlofregeling TBS staat aan verlopen in de weg. Om uit die impasse te komen, overweegt het Gerechtshof de dwangverpleging voorwaardelijk te beëindigen, omdat hij alleen dan naar de gewenste behandelkliniek kan worden overgeplaatst en voor verlopen niet gebonden is aan de Verlofregeling TBS. Het Hof houdt de behandeling van deze zaak (op [2 mei 2019](#) en [1 augustus 2019](#)) tweemaal aan om nader geïnformeerd te worden over de oplossing van deze impasse. Uiteindelijk werden concrete stappen gezet om met een transmuraal verlofkader een einde te maken aan de eerder ontstane impasse en verlengde het Hof de TBS (inclusief dwangverpleging) alsnog met twee jaar.

Helaas betreft deze toekenning van transmuraal verlof slechts een uitzondering op het algemene beleid dat er geen verlof wordt verleend aan ongewenst vreemdeling verklaarde TBS-gestelden, anders dan ter voorbereiding op hun repatriëring. Het ministerie heeft aan de Vereniging van TBS-advocaten laten weten dat parallel hieraan met de verschillende betrokken ketenpartners, zoals IND, Bestuursdepartement, Reclassering en DJI een intensieve samenwerking is opgestart. Binnen deze samenwerking zullen verschillende thema's tegen het licht worden gehouden, zoals het vraagstuk rond verlof, de evaluatie van het huidige beleidskader en onderzoek naar de mogelijkheden om de tenuitvoerlegging van de TBS met voorwaarden dan wel TBS met voorwaardelijk beëindigde dwangverpleging door de Minister tussentijds te kunnen laten beëindigen.

Wel TBS opgelegd aan vreemdeling, ondanks beleid en ontbreken PJ

[Rechtbank Amsterdam, 17 oktober 2019](#)

Gelet op de Bulgaarse nationaliteit van de verdachte verwacht de rechtbank dat hij door de veroordeling ongewenst vreemdeling wordt verklaard en dat dat bij de tenuitvoerlegging van de TBS op problemen kan stuiten. Daarom dient terughoudend omgegaan te worden met het opleggen van TBS. Toch legt de rechtbank TBS op ter bescherming van de maatschappij omdat van een vrijwillige behandeling niets te verwachten valt.

Lunteren IV

Op 29 november 2019 heeft de vierde conferentie van Lunteren ('Werkconferentie Recht & TBS') plaatsgevonden, met als hoofdthema's: samenleving, terugval/vertraging en uitstroom.

In de bijlage op de [website](#) worden de uitkomsten en afspraken van deze bijeenkomst uiteengezet en zijn het Manifest van Lunteren van 8 november 2013 en de daaruit volgende afspraken gepubliceerd. Samengevat zijn bij Lunteren IV de volgende doelen geformuleerd:

Algemeen

- Betere communicatie over TBS in de media, zowel in periodes van rust als bij incidenten;
- Het verkorten van de afwikkeling van aangiftes (versnellen van het besluit tot vervolging en daadwerkelijke vervolging);
- Burgemeesters (VNG) en directeurs FPC's maken afspraken over problemen bij de uitstroom van TBS-gestelden.

Tegen vertraging

- Bij een patstelling wordt sneller een driegesprek tussen TBS-gestelde, behandelaar en advocaat gepland;
- Onderzocht wordt of een proefplaatsing op een motivatie-afdeling (perspectiefafdeling) bijdraagt om de impasse te doorbreken;
- Afschaffen van het Teevenjaar, in ieder geval bij proefverlof (hier wordt onderzoek naar gedaan).

Uitstroom

- De verschillen tussen proefverlof en voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging worden onderzocht. Er komt een voorstel hoe hiermee om te gaan;
- Onderzoek naar de duur van de voorwaardelijke beëindiging binnen verschillende groepen TBS (factoren recidive na TBS);
- Onderzoek naar de mogelijkheden om naast FPT ook de Wet Langdurig Toezicht (GBM) in te zetten (meer maatwerk).

Terugval

- Meer maatwerk bij terugplaatsing via FPT. Deze afspraken moeten gemaakt worden tussen de reclassering en instelling:
Helder doel bij terugplaatsing (zinvolle invulling)
Maatwerk: niveau terugplaatsing bepalen, al dan niet verlof (BVT n.v.t.)
Wat wordt verwacht? (behandelplan etc.)

Tekorten PJ-rapporteurs

Er is sprake van oplopende doorlooptijden van Pro Justitiarapportages. Het NIFP meldde daarover in september 2019 zelf dat het werkt aan het op orde brengen van de doorlooptijden, door het OM en NIFP samen kritischer te laten triëren. Ondanks dat de opleidingen goed gevuld zijn, lukt het het NIFP niet om de rapporteurs te behouden, mogelijk als gevolg van de huidige honorering, aldus het NIFP. Daarnaast wordt samen met het OM en de Vereniging voor Rapporteurs gewerkt aan een vereenvoudiging van de rapportagelast door het ontwikkelen van een afgeslankte rapportagevariant (PRIO: psychiatrisch/ psychologisch risico- en interventieonderzoek), dat ingezet kan worden bij minder zware zaken. De aangekondigde pilot hiervan in Noord-Nederland is echter nog niet gestart.

De gevolgen van het tekort aan PJ-rapporteurs, kunnen verstrekking zijn, zo blijkt uit een [uitspraak](#) van de rechtbank Den Haag van 18 februari 2020.

De verdachte had familieleden mishandeld en bedreigd. De rechtbank achtte zich onvoldoende geïnformeerd over de toerekeningsvatbaarheid en behandelmogelijkheden. De verdachte heeft ernstige psychische problemen en werd eerder in de GGZ opgenomen. Justitie had toegezegd dat een psycholoog en een psychiater van het NIFP zouden rapporteren. Vanwege capaciteitsgebrek bij het NIFP is er echter niet gerapporteerd. Er zijn ook geen voorbereidingen voor een zorgmachtiging getroffen. De reclassering adviseerde een voorwaardelijke gevangenisstraf. De rechtbank gaat hier niet in mee, noemt de gang van zaken onacceptabel en wijst de overheid op haar zorgplicht voor deze psychiatrische patiënt. Aan een verdachte kan geen gevangenisstraf worden opgelegd als de misdrijven die hij heeft begaan, niet aan hem kunnen worden toegerekend. Of dat in deze zaak het geval is, kan niet worden vastgesteld omdat de rapportages van het NIFP ontbreken. De rechtbank veroordeelt hem zonder strafoplegging en stelt hem onmiddellijk in vrijheid.

Wet USB

De wetgever heeft een duidelijker onderscheid willen maken tussen het materiële strafrecht en het strafprocesrecht. Dat heeft geleid tot het overbrengen van een aantal bepalingen uit het WvSr naar het WvSv en het harmoniseren van de regels in het WvSv. Hieronder volgt een (summier) overzicht van welke regels tegenwoordig waar te vinden zijn. Op 14 april 2020 heeft de Minister een voorstel ingediend voor een spoedreparatiewet ([Spoedreparatiewet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen](#)). Een aantal nieuwe bepalingen wordt daarmee weer gewijzigd. Die (toekomstige) wijzigingen zijn *cursief* gedrukt.

TBS - Wetboek van Strafrecht

37 Sr: vervallen. Opname in psychiatrie voor een jaar bij volledige ontoerekeningsvatbaarheid is niet meer mogelijk. Wel kan de strafrechter via artikel 2.3 Wet forensische zorg een zorgmachtiging voor een half jaar opleggen.

37a Sr: criteria voor de oplegging van TBS. Toegevoegd is de procedure om zonder iemands toestemming medische gegevens te verkrijgen.

37b Sr: opleggen dwangverpleging en rechterlijk advies over tijdstip waarop de TBS moet aanvangen

38 Sr: invulling voorwaarden bij TBS met voorwaarden, te combineren met maximaal vijf jaar gevangenisstraf, dadelijke uitvoerbaarverklaring

38a Sr: voorwaarde kan opname in instelling inhouden

38d Sr: TBS duurt twee jaar, kan steeds met één of twee jaar verlengd worden indien voldaan is aan het gevaarscriterium

38e Sr: gemaximeerde TBS (vier jaar) als misdrijf niet gericht was tegen of geen gevaar veroorzaakte voor de onaantastbaarheid van iemands lichaam. TBS met voorwaarden duurt maximaal negen jaar

38g Sr: voorwaardelijke beëindiging dwangverpleging kan bij beslissing tot verlenging TBS

38j Sr: verlenging TBS met VO kan met één of twee jaar

PIJ – WvSr en WvSv

77s Sr: voorwaarden voor oplegging PIJ

77ta Sr: altijd eerst voorwaardelijke einde PIJ (tenzij omzetting naar TBS)

6:2:22 Sv: voorwaardelijk einde PIJ na twee jaar, tenzij verlenging

6:6:31 Sv: verlenging kan steeds met maximaal twee jaar (dus ook afwijkende termijnen), tot zeven jaar (laatste jaar is dan voorwaardelijk), alleen als opgelegd is voor misdrijf gericht tegen onaantastbaarheid lichaam

6:6:32 Sv: verlenging voorwaardelijk beëindigde PIJ (maximaal twee jaar in totaal)

6:6:33 Sv: omzetting PIJ in TBS

6:6:37 Sv: hoorplicht en beroepsmogelijkheden (*beroep tegen terugplaatsing bij voorwaardelijk beëindigde PIJ en omzetting PIJ in TBS wordt ook mogelijk*)

TBS - Wetboek van Strafvordering

6:1:19 Sv: wanneer de termijn van de TBS niet loopt (*de termijn loopt bij VO straks ook niet als de TBS-gestelde langer dan een week ongeoorloofd afwezig is uit de instelling waar hij krachtens een voorwaarde is opgenomen*)

6:2:16 Sv: Minister ziet toe op de nodige behandeling, veiligheid van de samenleving en het dienen van de belangen van de slachtoffers

6:2:17 Sv: OO pas na een jaar VO, tenzij aansluitende zorgmachtiging

6:2:18 Sv: beëindiging TBS van vreemdeling door Minister

6:3:14 Sv: OM is belast met toezicht op TBS-gestelden

6:3:15 Sv: Aanhouding TBS-gestelde op last van OvJ bij overtreden voorwaarden of gevaar voor de veiligheid

6:6:6 Sv: de rechter in hoger beroep kan een bevel tot dadelijke uitvoerbaarheid van een straf of maatregel opheffen of schorsen

6:6:10 Sv: de mogelijke beslissingen bij overtreding voorwaarden of anderszins het belang van de veiligheid dat eist, zoals wijziging van de voorwaarden, hervatting dwangverpleging, crisisopname, etc.

(de bepalingen van de crisisopname zullen onder artikel 6:6:10a geplaatst worden)

(lid 2 wordt gewijzigd: ook bij VO moet de TBS-gestelde instemmen met de voorwaarden)

Vervolg Wetboek van Strafvordering

6:6:10 lid 3 Sv: als het proefverlof een jaar geduurd heeft en de TBS is in de tussentijd niet is verlengd, volgt VO (*NB: bedoeld wordt dat wel altijd eerst een rechterlijke beslissing hiertoe moet worden genomen, het gebeurt dus niet van rechtswege*)

(*nieuw 6:6:10a Sv: crisisopname, de RC beslist over zowel de oplegging als verlenging ervan*)

6:6:10a Sv: beëindiging TBS bij vreemdelingen onder voorwaarde niet terugkeren naar Nederland (*dit wordt – in aangepaste vorm – 6:6:10b Sv*)

6:6:11 Sv: eisen aan het indienen van een vordering tot verlenging, maar ook tot (voorlopige) hervatting/omzetting dwangverpleging (aanhouding TBS-gestelde o.g.v. 6:3:15). RC beslist binnen 3x24 uur (*deze termijn geldt alleen als de TBS-gestelde daadwerkelijk is aangehouden*)

6:6:12 Sv: de bij de vordering over te leggen stukken, zoals vierjaarsrapportage, mogelijkheid observatieplaatsing

6:6:13 Sv: zitting binnen twee maanden na indiening vordering verlenging e.d. m.u.v. beslissingen bedoeld in artikel 6:6:10 of bij een bevel voorlopige hervatting/omzetting dwangverpleging, dan binnen een maand na ontvangst van de vordering. Zitting aanhouden voor onderzoek VO en zorgmachtiging kan voor maximaal drie maanden.

6:6:15 Sv: beroep instellen kan binnen veertien dagen na de beslissing, bij VO slechts gelijktijdig met de beslissing VO

(*NB: de beroepstermijn gaat straks weer in na de betekening van de schriftelijke beslissing*)

6:6:16/17 Sv: hoger beroep, voorzitter kan VO voorlopig uitspreken als vordering tot verlenging door de rechtbank is afgewezen, kennelijk n.o. of ongegrond

6:6:18 Sv: bij AMvB kunnen nadere regels over procedure van verlenging en VO worden gesteld

LAP

De Landelijke Adviescommissie Plaatsing Langdurige Forensisch Psychiatrische Zorg (LAP) toetst alle door FPC's ingediende verzoeken voor plaatsing, voortzetting of beëindiging van plaatsing van TBS-gestelden in een LFPZ-(longstay-)voorziening en adviseert hierover de Minister van Justitie en Veiligheid.

Bij de herbeoordeling van een LFPZ-plaatsing, die tegenwoordig elke twee jaar plaatsvindt, dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

- a. Zijn er (nieuwe) behandelperspectieven voor de patiënt?
- b. Kan de patiënt in een andere voorziening/instelling worden geplaatst, waar het noodzakelijke niveau van zorg en beveiliging eveneens geboden kan worden, in het bijzonder een GGZ-instelling?

Ter ondersteuning van FPC's en NIFP-rapporteurs in het vinden van geschikte uitstroommogelijkheden, is de LAP in 2019 gestart met het maken van een overzicht van alle mogelijke uitstroomvoorzieningen voor LFPZ-patiënten, met een beschrijving van het soort voorziening, de mate van begeleiding en toezicht en de voorwaarden waaronder plaatsing zou kunnen plaatsvinden.

Uit het [jaarverslag](#) van 2019 van de LAP blijkt dat er in 2019 elf nieuwe aanvragen voor een LFPZ-plaatsing zijn binnengekomen, waarvan er één werd afgewezen. Dat betrof een ongewenst verklaarde vreemdeling die door zijn vreemdelingrechtelijke status geen perspectief had. Een longstay-plaatsing was echter vanuit het oogpunt van risico en beveiliging niet noodzakelijk.

In 2019 hebben er 28 periodieke en tussentijdse herbeoordelingen plaatsgevonden. Hiervan werd in 27 gevallen geadviseerd de LFPZ-status voort te zetten. In twee van de negen zaken die in 2017 en 2018 waren aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie, volgde alsnog het advies tot opheffing van de LFPZ-status. Er werden drie verzoeken tot opheffing ingediend, die alle werden toegewezen. Een advies uit 2018 tot beëindiging van de LFPZ-status is herzien omdat er geen behandelvoorziening voor de patiënt gevonden kon worden.

Einde en duur TBS/PIJ

Gemaximeerde TBS duurt nooit langer dan vier jaar, inclusief VO

[Hoge Raad, 18 februari 2020](#)

Cassatie in het belang der wet van het [arrest](#) van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden d.d. 16 mei 2019 waarbij het Hof bepaalde dat de tijd waarin een TBS-gestelde VO had en middels een voorlopige hervatting dwangverpleging vastzat, niet meetelt bij de vier jaar van zijn gemaximeerde TBS. Omdat minder dan een jaar aan dwangverpleging resteerde, verlengde het Hof de TBS met een periode minder dan een jaar. De Hoge Raad verwerpt dit standpunt op alle onderdelen. Mede in het licht van artikel 5.1 EVRM is in de maximale duur van de TBS inbegrepen de tijd waarin de dwangverpleging voorwaardelijk is beëindigd en de periode waarin sprake was van een voorlopige hervatting van de dwangverpleging. De gemaximeerde TBS eindigt van rechtswege na vier jaar vanaf het moment dat de betreffende uitspraak onherroepelijk is geworden, tenzij zich een geval voordoet waarin de termijn van de TBS niet loopt (38f (oud)/6:1:19 Sv). Als voor het einde van de vier jaar de dwangverpleging voorwaardelijk is beëindigd, kan die VO dus niet oneindig lang voortduren. Daardoor zou voor onbeperkte tijd dreiging van de tenuitvoerlegging van de restantduur van de TBS met dwangverpleging voor de TBS-gestelde blijven bestaan. Bovendien zou hij daarbij aan zeer beperkende voorwaarden kunnen worden onderworpen, waaronder opname in een inrichting. Andere mogelijkheden om het toezicht ook na die vier jaar te kunnen uitoefenen, zijn de gedragsbeïnvloedende of vrijheidsbeperkende maatregel van artikel 38z Sr of een zorgmachtiging op grond van artikel 2.3 Wfz. Ook overweegt de Hoge Raad dat verlenging van de TBS-maatregel met een andere termijn dan één of twee jaar niet mogelijk is (art. 38d Sr).

Restant TBS-duur minder dan een jaar

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 23 april 2020](#)

Het restant van de vier jaar durende gemaximeerde TBS (dwangverpleging na omzetting TBS met voorwaarden) is 240 dagen. Toch wordt de TBS met een heel jaar verlengd (omdat een andere verlengingsduur wettelijk gezien niet mogelijk is), met dien verstande dat de TBS van rechtswege na 240 dagen eindigt.

Dadelijk uitvoerbaar verklaarde TBS met voorwaarden: termijn TBS gaat direct in

[Hoge Raad, 3 maart 2020](#)

De opgelegde TBS met voorwaarden wordt dadelijk uitvoerbaar verklaard. De hoofdregel (art. 6:1:16 lid 1 Sv) is dat rechterlijke beslissingen niet ten uitvoer worden gelegd zolang daartegen nog enig gewoon rechtsmiddel openstaat. De dadelijke uitvoerbaarverklaring van artikel 38 lid 7 Sr vormt een uitzondering op die regel. Een redelijke wetsuitleg brengt mee dat de termijn van de TBS dan aanvangt op het moment dat dat bevel ingaat (en dus niet pas vanaf de onherroepelijkheid ervan).

Duur en einde bevel voorlopige hervatting dwangverpleging

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 30 januari 2020](#)

De rechtbank wijst de vordering tot omzetting van de TBS met voorwaarden in TBS met dwangverpleging af en vernietigt daarbij het bevel van de RC tot voorlopige verpleging. Dat kan volgens het Hof niet. Een dergelijk bevel tot voorlopige verpleging blijft van kracht tot de beslissing tot afwijzing van de vordering tot omzetting onherroepelijk is.

Afwijzing verlenging PIJ

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 12 maart 2020](#)

Een PIJ-maatregel kan alleen verlengd worden als sprake was van een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen (art. 6:6:31.3 Sv). Beide indexdelicten, te weten brandstichting met gevaar voor goederen en het in bezit hebben van kinderporno, kunnen niet als zodanig worden aangemerkt en dus kan de PIJ-maatregel niet verlengd worden. Een PIJ-maatregel kan niet zonder voorwaardelijk deel eindigen en dus werd de maatregel geacht voorwaardelijk te zijn beëindigd op 29 november 2019 (artikel 6:2:22 Sv).

Gemaximeerde TBS bij bedreiging met terroristisch misdrijf

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 25 november 2019](#)

Verdachte riep: “als je het lef hebt om een foto van mij te maken en deze door te sturen naar de politie dan gaat vanavond of vannacht het pand de lucht in. Ik heb een bomgordel”. Het hof sluit zich voor wat betreft de maximale duur van de TBS aan bij de overwegingen van de rechtbank: ‘de bewezenverklarde feiten zijn niet aan te merken als misdrijven gericht tegen of gevaar veroorzakend voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen. De aan de verdachte op te leggen TBS is daarom krachtens artikel 38e Sr beperkt tot de maximale periode van vier jaar. De rechtbank zal deze maatregel daarom opleggen voor de duur van maximaal vier jaren’. *NB De rechtbank kan de TBS niet voor vier jaren opleggen. De TBS duurt in beginsel twee jaar (art. 38d Sr) en kan in deze situatie met maximaal twee jaar verlengd worden.*

Gemaximeerde TBS voor verbale bedreiging

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 22 november 2019](#)

Verdachte kwam bij een woning en zei “je man moet mij met rust laten, want de wapens staan klaar”. Een uur later kwam hij terug, met bivakmuts op, en had een wandelstok met punt in zijn handen, terwijl hij zei “laat je man naar buiten komen”. Het Hof overweegt dat geen sprake is van een geweldsmisdrijf als bedoeld in artikel 38^e lid 1 Sr omdat de bedreiging niet gepaard is gegaan met daadwerkelijk (fysiek) geweld tegen de bedreigde persoon. De TBS kan daarom de totale duur van een periode van vier jaar niet te boven gaan.

Geen gemaximeerde TBS, ondanks slechts verbale bedreiging

[Rechtbank Midden-Nederland, 17 december 2019](#)

Verdachte uit zeer ernstige, maar wel verbale, bedreigingen tijdens een gemaximeerde TBS. Hij krijgt opnieuw TBS opgelegd, deze keer niet gemaximeerd. De rechtbank overweegt daartoe dat het, ondanks dat het ‘slechts’ een verbale bedreiging betrof, aannemelijk is dat de verdachte de bedreiging daadwerkelijk zal uitvoeren. Daar komt bij dat het PBC aangeeft dat het niet uit te sluiten is dat verdachte op de momenten dat hij het contact met de werkelijkheid verliest en vanuit een psychose handelt, onvoorspelbare dingen kan doen.

Zitting aangehouden om jaar VO vol te maken

[Rechtbank Den Haag, 5 november 2019](#)

Artikel 509t lid 2 Sv (oud) (nu artikel 6:2:17 Sv) bepaalde dat de TBS pas beëindigd kan worden als de VO tenminste een jaar heeft geduurd. Bij beslissing van 23 oktober 2018 werd de dwangverpleging voorwaardelijk beëindigd. Op 13 augustus 2019 werd de volgende vordering tot verlenging behandeld. Op dat moment duurde de VO nog geen jaar. De rechtbank hield de zitting daarom aan tot 5 november 2019 en beëindigde de TBS toen alsnog door de vordering af te wijzen.

Gemaximeerde TBS ondanks dat sprake was van een geweldsdelict

[Rechtbank Rotterdam, 1 mei 2020](#)

De rechtbank Rotterdam oordeelde tijdens de eerste verlengingszitting dat hoewel sprake was van een geweldsdelict de duur van de TBS met dwangverpleging toch gemaximeerd is tot vier jaar. Daarbij overwoog de rechtbank dat het Gerechtshof in Den Haag dit in haar arrest expliciet had gezegd. Het Hof had hier destijds voor gekozen omdat de oplegging van de TBS enkel bedoeld was om de veroordeelde te doen plaatsen in een beschermde woonvorm. De rechtbank betrok in haar oordeel dat tegen het arrest van het Hof geen cassatie is ingesteld en dat uit de door de raadsman overgelegde stukken volgt dat zowel het Openbaar Ministerie, de kliniek als het Ministerie van (toen nog) Veiligheid en Justitie uitgingen van een gemaximeerde TBS. Mede vanuit het oogpunt van rechtszekerheid moet daarom uitgegaan worden van een maximale duur van vier jaar.

Wet langdurig toezicht

Steeds vaker leggen rechters de [gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel](#) van artikel 38z Sr op in combinatie met een gemaximeerde TBS. Zodoende wordt het houden van toezicht en het stellen van voorwaarden na afloop van de TBS mogelijk gehouden. In één geval werd de GBM zelfs opgelegd naast een niet gemaximeerde TBS met dwangverpleging. De procedure rondom de GBM is neergelegd in de artikelen 6:6:23a Sv e.v.

GBM wegens gemaximeerdheid TBS

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 20 maart 2020](#)

Hier werd TBS opgelegd voor belaging, handelen in strijd met een gedragsaanwijzing en vernieling, waardoor de TBS tot vier jaar gemaximeerd is. Het Gerechtshof legt daarnaast de maatregel van langdurig toezicht op, alsook die van artikel 38v (vrijheidsbeperking).

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 17 februari 2020](#)

Veroordeling voor belaging en verbale bedreiging. De rechtbank vond dat sprake was van feiten gericht tegen de onaantastbaarheid van het lichaam gelet op de geweldsdreiging en het risico op escalatie. Het Hof vindt, anders dan de rechtbank, dat deze feiten niet gericht zijn tegen de onaantastbaarheid van het lichaam, en dus is de opgelegde TBS gemaximeerd. Het Hof legt daarnaast de GBM op, zodat na afloop van de TBS het toezicht voortgezet kan worden.

Geen gemaximeerde TBS, toch ook GBM

[Rechtbank Midden-Nederland, 17 december 2019](#)

Voor een verbale bedreiging krijgt verdachte zowel een niet gemaximeerde TBS met dwangverpleging als een GBM opgelegd.

NB: Waarom een GBM na de TBS nog nodig wordt gevonden, wordt niet gemotiveerd

Rechtbank vond dat recidive “niet geheel uit te sluiten is” voldoende voor opleggen GBM

[Rechtbank Noord-Nederland, locatie Assen, 18 februari 2020](#)

Doodslag (via voorwaardelijk opzet) op zijn broer. De PJ-rapporteurs adviseren een GBM, de reclassering adviseert een TBS met voorwaarden. De officier van justitie vindt beide echter niet aan de orde, omdat het gelet op de conclusies van de PJ-rapporteurs maar de vraag is of aan het gevaarscriterium daarvoor wordt voldaan. Voor wat betreft het recidivegevaar moet volgens de PJ-rapporteurs namelijk sterk rekening worden gehouden met de context waarin het feit heeft plaatsgevonden (binnen de relatie tussen twee broers met een belast gezamenlijk verleden). Zij komen tot een lage kans op herhaling. De strafeis is te hoog voor een voorwaardelijk deel met bijzondere voorwaarden. Daarom dient behandeling in het kader van detentiefasering en de VI plaats te vinden, aldus de officier van justitie. De rechtbank overweegt dat het risico op agressief gedrag (in de relationele context) echter niet geheel uit te sluiten is en dat behandeling nodig is. Gelet op de duur van de opgelegde gevangenisstraf (zeven jaar) is een TBS met voorwaarden of een deels voorwaardelijke straf niet mogelijk. Het beveiligingsniveau van een TBS met dwangverpleging is niet nodig. Om toch een goede behandeling te waarborgen, legt de rechtbank de GBM op.

NB O.g.v. artikel 38z Sr kan de rechter deze maatregel opleggen ter bescherming van de veiligheid van personen/goederen. O.g.v. artikel 6.6.23b Sv kan de tenuitvoerlegging van een GBM uiteindelijk enkel gelast worden als er ernstig rekening mee moet worden gehouden dat de veroordeelde wederom een misdrijf zal begaan waarvoor de rechter een maatregel strekkende tot gedragsbeïnvloeding of vrijheidsbeperking kan opleggen (TBS-waardige delicten dus).

Geen TBS omdat geen PJ, wel GBM

[Rechtbank Den Haag, 13 maart 2020](#)

Verdachte, verdacht van verkrachting en recidivist op gebied van geweld, weigerde mee te werken aan gedragsdeskundig onderzoek, waardoor niet vastgesteld kon worden of sprake was van verminderde toerekeningsvatbaarheid. De rechtbank legt daarom geen TBS op, maar wel de maatregel van artikel 38z Sr.

Overige jurisprudentie

TBS is geen ultimum remedium

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 20 maart 2020](#)

De Penitentiare Kamer benadrukt dat de oplegging van TBS met dwangverpleging geen ultimum remedium is. De wet vereist immers niet dat eerst minder ingrijpende sancties of maatregelen opgelegd moeten worden. Het gaat erom dat de meest passende maatregel wordt opgelegd.

TBS opleggen is disproportioneel

[Rechtbank Oost-Brabant, 6 februari 2020](#)

Een gedetineerde bedreigt zijn casemanager via een medegedetineerde. Gelet op de wijze van bedreiging (indirect en via voorwaardelijke opzet) is de maatregel van TBS disproportioneel en wordt daarom niet opgelegd.

Vierjaarsrapportage

[Rechtbank Den Haag, 11 juni 2019](#)

Voorheen diende elke zes jaar een multidisciplinaire rapportage door twee onafhankelijke gedragsdeskundigen opgesteld te worden (509oSv, oud). Deze wet is op 1 juli 2018 veranderd waardoor nu elke vier jaar rapportage opgemaakt moet worden (artikel 6:6:12 lid 3 Sv). I.c. is de laatste dubbelrapportage opgemaakt in 2016. De overgangsregeling houdt in dat nieuwe rapportages moeten worden opgesteld als door de verlenging de vier jaar sinds de vorige rapportages wordt overschreden. Als in dit geval de TBS met twee jaar zou worden verlengd, zou de maatregel voortduren na 2020, meer dan vier jaar na de laatste externe rapportages. Ondanks dat het niet de verwachting is dat over een jaar VO aan de orde is, verlengt de rechtbank toch maar met één jaar, zodat volgend jaar externe rapportages opgesteld kunnen worden en de vierjaarstermijn niet overschreden wordt.

TBS opgelegd ondanks ontbreken Pro Justitia-rapportages

[Rechtbank Amsterdam, 17 oktober 2019](#)

Doodslag. Verdachte werkte niet mee aan PBC-onderzoek, zodat niet vastgesteld kon worden of hij verminderd toerekeningsvatbaar was ten tijde van het delict. Wel constateert het PBC dat hij ten tijde van zijn verblijf aldaar psychotisch was. De rechtbank constateert dat de verdachte tijdens zijn verhoor, twee dagen na het delict, achterdochtige uitspraken over het slachtoffer deed. Zijn gedrag en uitlatingen voorafgaande aan het delict vertoonden sterke overeenkomsten met die in het PBC. De rechtbank stelt aan de hand daarvan de stoornis vast en legt TBS op.

Afwijzing crisisplaatsing omdat TBS-gestelde al verblijft in een FPC

[Rechtbank Noord-Nederland, 12 september 2019](#)

De TBS-gestelde verblijft met een TBS met voorwaarden in Hoeve Boschoord (Trajectum). Het OM vordert een crisisplaatsing ex artikel 509j bis Sv (oud). De rechtbank overweegt dat uit de aard van deze bepaling volgt dat de crisisplaatsing vooral toegepast wordt bij veroordeelden die niet in een zorginstelling verblijven en voor een korte periode gedwongen opgenomen moeten worden om verder afglijden te voorkomen. In dit geval speelde crisisbeheersing geen rol en verbleef de TBS-gestelde al in een zorginstelling specifiek gericht op de behandeling van TBS-gestelden. Er was geen sprake van een plotseling opkomende crisis die direct ingrijpen noodzakelijk maakte. Het ging er vooral om dat de behandeling niet van de grond is gekomen door de houding en het gedrag van de TBS-gestelde en dat het voortzetten van de behandeling bij Trajectum op deze wijze niet langer mogelijk en wenselijk is. Er is daarom geen noodzaak voor een crisisopname. Ook zou de rechtbank een inrichting moeten aanwijzen waar die tijdelijke opname zou plaatsvinden. Een PPC lijkt de enige oplossing, maar dat lijkt de rechtbank gezien de problematiek van de TBS-gestelde, die immers niet gedetineerd is, en het beoogde doel van de plaatsing niet aangewezen. Tenslotte merkt de rechtbank op dat het pas zeer kort voor de zitting inlichten van de TBS-gestelde en diens raadsman over deze vordering, gelet op het ontbreken van spoedeisendheid, anders had gemoeten.

NB De crisisplaatsing is nu geregeld in artikel 6:6:10 lid 1 sub f Sv. Dat wordt artikel 6:6:10a Sv. Na wijziging beslist de RC over zowel de oplegging als verlenging van de crisismaatregel

Alcoholverbod opgeheven en mogelijkheid naar buitenland te gaan

Rechtbank Gelderland, 20 maart 2020

Er zijn geen signalen dat deze TBS-gestelde (met TBS met voorwaarden) zich niet gehouden heeft aan het alcohol- en drugsverbod. Die voorwaarde kan komen te vervallen om hem de mogelijkheid te geven te laten zien dat hij goed kan omgaan met deze vrijheid. Daarnaast geeft de rechtbank in haar overwegingen aan dat de TBS-gestelde de mogelijkheid moet krijgen zich in het buitenland te begeven als internationaal vrachtwagenchauffeur. De rechtbank overweegt dat de TBS-gestelde hiertoe afspraken kan maken met de reclassering, waarbij de reclassering het toezicht op hem beperkt tot zijn aanwezigheid in Nederland.

NB Uitgangspunt is dat TBS-gestelden zich niet in het buitenland mogen begeven omdat de reclassering geen jurisdictie in het buitenland heeft en zodoende geen toezicht kan houden tijdens iemands verblijf in het buitenland. Ook is het OM verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging (6:3:14 Sv), dus wordt instemming van het OM vereist als iemand toch naar het buitenland wil. De rechtbank Gelderland probeert dat kennelijk te omzeilen, maar heeft deze overweging echter niet verwoord in de uiteindelijk opgelegde voorwaarden.

Pas uitzetting als beschikbare zorg toereikend en passend is

EHRM, 1 oktober 2019 – Savran tegen Denemarken

Centrale vraag in dit arrest is of de veroordeelde psychiatrisch patiënt uitgezet kan worden naar zijn land van herkomst (i.c. Turkije). Het Hof overweegt dat de autoriteiten per geval moeten bepalen of de algemeen beschikbare zorg in de ontvangende staat toereikend en passend is om de ziekte te behandelen en om lijden dat in strijd is met artikel 3 te voorkomen. Belangrijke factoren zijn de daadwerkelijke toegang tot de nodige zorg, de kostenoverweging van de behandeling, het bestaan van een sociaal en familienetwerk en de af te leggen afstand voor behandeling. Het Hof merkt voorts op dat een belangrijk element in de zaak van klager de benodigde follow-up en controle is om verergering van zijn psychotische symptomen bij ontslag te voorkomen.

Het Hof deelt de zorgen van de rechtbank of klager de noodzakelijke behandeling in Turkije zou kunnen krijgen. Die onzekerheid doet ernstige twijfels rijzen over de impact van uitzetting op klager, die de uitzettende staat moet weerspreken door het verkrijgen van individuele en toereikende garanties van de ontvangende staat als voorwaarde voor de uitzetting. Die garanties moeten aantonen dat de juiste zorg beschikbaar en toegankelijk is. Het Hof concludeert dat als klager naar Turkije zou worden overgeplaatst zonder dat de Deense autoriteiten dergelijke persoonlijke en toereikende garanties hebben verkregen dit een schending van het verdrag oplevert.

Voorwaarden woonplek niet in strijd met EU-recht

Hoge Raad, 19 november 2019

De klacht hield in dat de voorwaarde dat de TBS-gestelde niet buiten de Europese landsgrenzen van Nederland mocht komen in strijd zou zijn met het Europese recht op vrij verkeer van personen en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie. De Hoge Raad verwerpt dit verweer. De voorwaarde is ook niet in strijd met de proportionaliteit en subsidiariteit en niet in strijd met artikel 38a lid 1 Sr (waarin deze voorwaarde niet expliciet genoemd wordt).